

Slutbetänkandet Fondandelsbolag – för en mer konkurrenskraftig fondmarknad (SOU 2025:117) Fi2025/02285

Fondtorgsnämnden (FTN) har granskat förslagen med utgångspunkt i myndighetens ansvarsområde inom premiepensionens fondtorg. Övriga delar av förslagen lämnas utan synpunkt.

FTN har ingen synpunkt i sig på förslaget att införa en svensk associationsrättslig fondstruktur med rörligt kapital (fondandelsbolag). FTN anser, om en sådan struktur införs, att det är positivt att den kan bestå av flera delfonder.

FTN instämmer i den ändring som föreslås i 2 kap. 1 § lagen (2022:760) om upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg (LUP). FTN ser dock behov av att lagstiftaren tydliggör vilka fondtyper som myndigheten får upphandla. Det är till exempel oklart huruvida ändringsförslaget i 2 kap. 1 § LUP även omfattar en rätt för FTN att upphandla matar-respektive mottagarfundsbolag eftersom dessa fondtyper tillsynes inte omfattas av definitionen av "investeringsbolag" såsom den föreslås införas i 1 kap. 3 § första stycket 1 i den nya fondandelsbolagslagen (jämför definitionen i LVF där "värdepappersfond" uttryckligen hänvisar till kapitel 5 a om matar- och mottagarfonder). FTN:s inställning är att myndigheten ska ha möjlighet att upphandla samtliga på marknaden tillgängliga sorters UCITS-fonder samt specialfonder och utländska motsvarigheter till specialfonder. FTN kan i sammanhanget konstatera att myndigheten instämmer i utredningens slutsats att Eltif-fonder inte ska kunna upphandlas till premiepensionens fondtorg i dagsläget.

FTN noterar att det inte föreslås någon ändring av 1 kap. 3 § LUP. FTN efterfrågar att definitionen av investeringsbolag framgår på samma sätt som för de övriga fondtyperna som FTN får upphandla.

På samma sätt noterar FTN att uttrycket fondförvaltare i 1 kap. 3 § 4 LUP inte föreslås ändras. Det innebär att FTN inte har rätt att ingå fondavtal med fondandelsbolaget eller investeringsbolaget utan endast med förvaltaren, d v s fondbolaget eller förvaltningsbolaget (jfr definition av fondavtal i 1 kap. 3 § 2 LUP). Det saknas resonemang i betänkandet om det finns behov av att ändra definitionen av fondförvaltare i LUP. Det kan konstateras att begreppet fondförvaltare inkluderar fondföretag och därmed utländska motsvarigheter till fondandelsbolag. Det skulle kunna vara så att det vid något tillfälle kan vara fördelaktigt för FTN att ingå fondavtal med såväl förvaltaren som fondandelsbolaget.

FTN önskar ett tydliggörande i lagtexten till 18 kap. 4 § i den nya fondandelsbolagslagen eller i 2 kap. 21 § LVF att andra förvaltare än fondbolag, det vill säga förvaltningsbolag, ska vara skadeståndsansvariga enligt 2 kap. 21 § LVF. Den föreslagna lagtexten i 18 kap. 4 § hänvisar till skadeståndsskyldigheten i 2 kap. 21 § LVF för förvaltare. Skadeståndsskyldigheten enligt 2 kap. 21 § LVF gäller dock enbart fondbolag men inte förvaltningsbolag. Att det är tänkt att alla förvaltare ska bli skadeståndsskyldiga på samma sätt framgår av författningskommentaren till 18 kap. 4 § i den nya fondandelsbolagslagen och i avsnitt 4.11.2.

Detta yttrande har beslutats av nämnden vid ordinarie nämndsammanträde den 15 april 2026 efter föredragning av jurist Fredrik Johansson.

I den slutliga handläggningen har även juristen Jessica Edvall deltagit.

Mats Dillén